

кива капитали. А именно този родъ операции, както видѣхме, не сж се разрѣшавали отъ устава на банката отъ 1879 год. За да се разрѣшаха пѣкъ такива заеми, необходимо бѣ, щото учрѣдението да разполага съ по-голямъ собственъ капиталъ, отколкото бѣ капиталътъ на Б. Н. Банка, и да си обезпечеше широки ресурси за притокъ на чуждитъ свободни капитали.

Идеята за реформиране на банката този пѣкъ е произлѣзла отъ Министерство на Финанситѣ. На съвѣтника при това Министерство, г. Кейе, е била възложена грижата да приготви проектътъ за реформи, като се вземе за моделъ уставътъ на Ромѣнската Народна Банка¹⁹⁾. Този проектъ, най-сериозниятъ, е билъ разгледанъ и приетъ отъ учрѣдението по врѣме на пълномощията (сuspандиране на конституцията отъ 27 априлъ 1881 до 6 септемврий 1883) Държавенъ Съвѣтъ,²⁰⁾ а слѣдъ това приетъ отъ III (пълномощническо) об. Н. Събрание, въ първата му сесия (държана слѣдъ 8 декемврий 1882 г.), въ засѣданието му на 13 януарий 1883 г.²¹⁾ и утвърденъ съ княжески указъ № 100 отъ 11 февруарий 1883 г.²²⁾

Споредъ проектътъ отъ 1882 г., който отъ 15 мартъ 1883 г. е получилъ сила на законъ, Бѣлг. Н. Банка се реорганизира на акционерни начала, принципъ който се е прокарвалъ и съ проекта отъ 1880 г., нѣ съ участие на държавата, като акционеръ, въ образуване основния капиталъ на банката, а заедно съ това държавата вземала съотвѣтенъ дѣлъ отъ годишнитѣ печалби. Основниятъ капиталъ на новата банка, споредъ устава за нея отъ 1883 г., се установявалъ на 12 мил. лв., разпрѣдѣленъ въ 40.000 акции (всѣка отъ по 300 л.), отъ които държавата щѣла да поеме $\frac{1}{3}$, а останалитѣ $\frac{2}{3}$ се отстъпваха на частни лица чрѣзъ публична подписка (чл. 4). Този капиталъ щѣлъ да бѣде събранъ съ издаване акции на три пѣти: първото издаване трѣбвало да бѣде отъ 6 мил. лв. (20.000 акции), отъ които 2 мил. трѣбвало да се купятъ отъ правителството, а за останалитѣ щѣше да се открие публична подписка (чл. 5). По дѣлата на държавата банката си оставала касиеръ (безвъзмездно) на държавната хазна (чл. 27, буква А, пунктове 2 и 3), а сѣщо така се задължавала да приема сѣдебнитѣ и други правителствени влогове, като плаща за тѣхъ една лихва отъ $3\frac{0}{100}$ на годината (чл. 27, б. А, п. 6). Освѣнъ това, за държавното съкровище се откриваше единъ кредитъ при банката въ размѣръ на $\frac{1}{5}$ часть отъ капитала на послѣдната, подъ формата на заемъ срѣщу съкровищни бонове или като сконтира послѣднитѣ при извѣстно възнаграждение (чл. 27, б. А, п. 4). По банкерска часть банката щѣше да сконтира полици (мѣнителници) и записи на заповѣдь, които иматъ дѣйствителна стойностъ, сир. които произхождатъ отъ покупка-продажба на стоки (чл. 27, б. Б, п. 1), да отпуща заеми и да открива текущи смѣтки подъ залогъ на стоки и цѣнни книги (чл. 27, б. Б, п. 8), да приема пари съ лихва на *дѣли срокове* (чл. 27, б. Б, п. 6), да приема на текуща смѣтка и съ опрѣдѣлена лихва суми, които би могли да ѝ се внесатъ (чл. 27, б. Б, п. 5) и др. Съ цѣль да удовлетвори приврѣмено една нужда, призната отъ общото мнѣние и до като се състави специално учрѣждение, банката се опълномощавала, по чл. 29 отъ

¹⁹⁾ Вж. „Държавенъ Вѣстникъ“ отъ 29 юлий и 7 септемвр. 1882, бр. 81 и 102.

²⁰⁾ Вж. Извѣщенията отъ протоколитѣ на Държавния Съвѣтъ, помѣстени въ бр. 81 и 102 отъ 29 юлий и 7 септемврий 1882 г. и бр. 90 отъ 23 августъ 1883 г. на „Държав. Вѣстникъ“.

²¹⁾ Вж. „Дневницитѣ“ на III об. Н. Събрание, I сесия, кн. I, стр. 284.

²²⁾ Вж. „Държавенъ Вѣстникъ“ отъ 15 мартъ 1883 г., бр. 29.